

Redogörelse för ärendet

Ni har med anledning av planerad vägbyggnation och gång- och cykelväg ansökt om tillstånd enligt KML att göra ingrepp i ovan nämnda fornlämningar. Då kostnaderna har beräknats understiga fem prisbasbelopp har Länsstyrelsen utsett undersökare genom direktval.

Ni har (underhand) förbundit Er att svara för kostnaden för den arkeologiska förundersökningen.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Enligt 2 kap. 13 § KML får Länsstyrelsen besluta om en arkeologisk förundersökning som skall ligga till grund för Länsstyrelsens prövning enligt 2 kap. 12 § KML och för bedömning av vilka krav på arkeologisk undersökning som kan komma att behöva ställas enligt 2 kap. 13 § KML.

Länsstyrelsen bedömer att en arkeologisk förundersökning måste utföras för att klarlägga fornlämningarnas art och omfattning.

Länsstyrelsen har utsett Västarvet/Lödöse museum som undersökare då de har stor erfarenhet av liknande undersökningar.

Länsstyrelsen bedömer att Västarvet/Lödöse museums förslag till arkeologisk förundersökning uppfyller det av Länsstyrelsen upprättade förfrågningsunderlaget och därmed svarar mot kraven på vetenskapligt god kvalitet till rimlig kostnad.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten, bilaga 4 (formulär O 1).

Upplysningar

Ni bör snarast ta kontakt med Västarvet/Lödöse museum för att träffa avtal.

Ni har ansvar för att ta behövliga markägarkontakter innan den arkeologiska förundersökningen genomförs.

Det åligger Er att se till att förundersökningsområdet görs tillgängligt för undersökaren.

När den arkeologiska förundersökningen är avslutad kommer Ni att erhålla meddelande om detta.

I detta ärende har Leif Johansson beslutat och Mats Sandin varit föredragande.

Leif Johansson

Mats Sandin

Bilagor

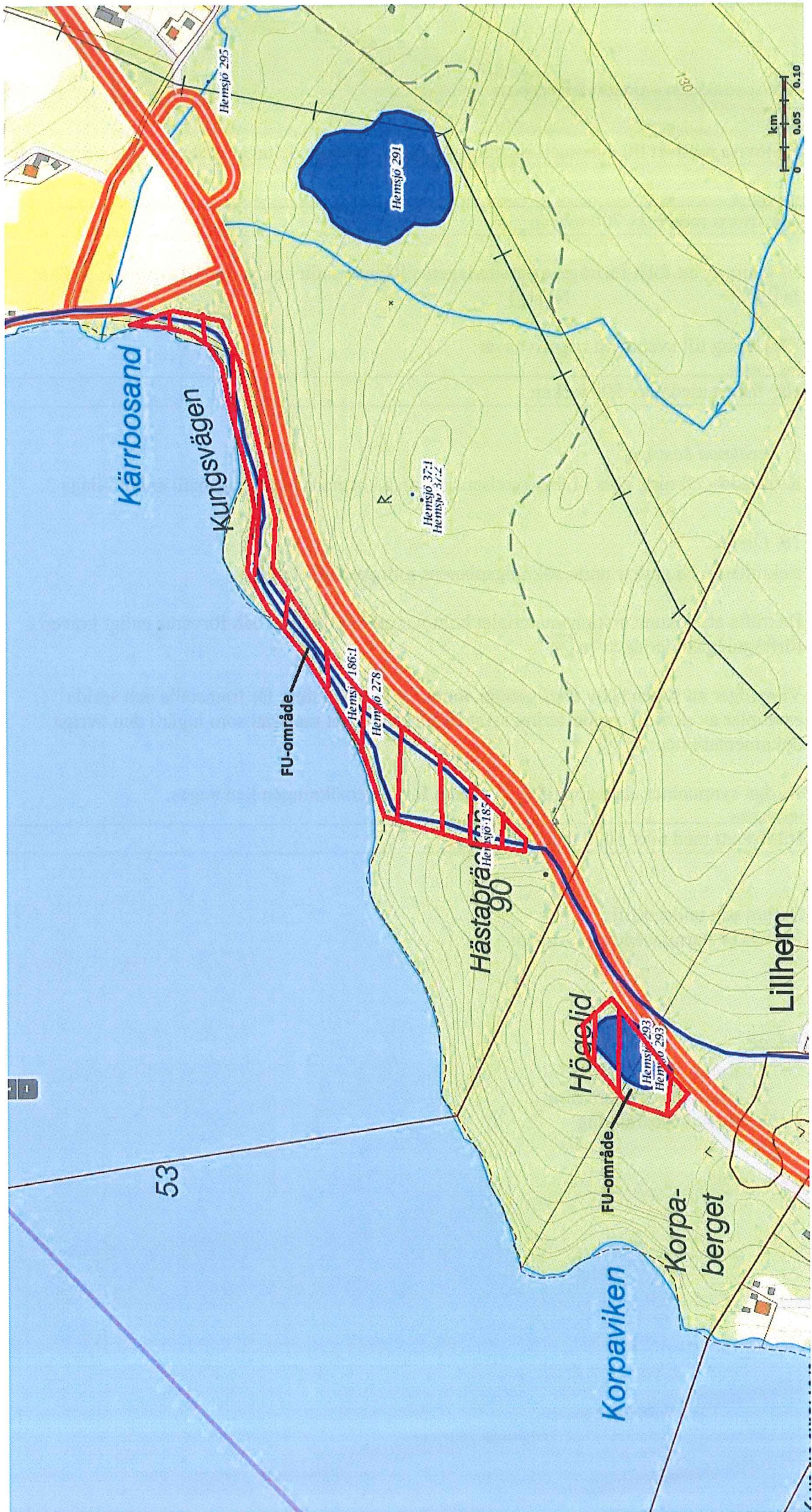
1. Karta över förundersökningsområdet
2. Länsstyrelsens förfrågningsunderlag
3. Undersökningsplan
4. Hur man överklagar

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet med bilagor
Alingsås kommun, Samhällsbyggnadskontoret med karta
Lödöse museum med karta
Kulturmiljöenheten med karta

Digital kopia till:

Samhällsbyggnadsenheten, via e-post

Anteckningar, samråd om vattenfrågor för skydd av Sävelången med biflöden för sträckan E20, delen Tollered - Ingared

DATUM: 2014-06-23

TID: 10-12

PLATS: Länsstyrelsen, Göteborg

	Namn	Initialer	Representerar
Deltagare:	Johan Jansson	JA	Trafikverket
	Anders Nordeman	AN	Trafikverket
	Marie Jakobi	MJ	Jakobi Utveckling
	Monika Levan	ML	Radar
	Torbjörn Schultz	TSz	EQC Group AB
	Torbjörn Sahl	TSI	Länsstyrelsen
	Ulf Juto	UJ	Länsstyrelsen
	Patrik Jansson	PJ	Länsstyrelsen

Minnesanteckningar

Inledning

AN inledde mötet med att berätta att E20 är en gammal väg. VA-systemet är från 1958. Trafikverket vill bygga planskilda avfarter och en GC-väg längs Sävelången som kommunerna efterfrågat. Planläggningen försvåras av stora bergspartier i öster, som medför vägdagvatten som ska under E20 och ut i Sävelången. Syftet med detta möte är att diskutera vad som händer vid olycka med farligt gods och ambitionsnivåer på åtgärder.

Miljöförutsättningar

MJ redogjorde för miljöförutsättningarna samt innehållet i riskutredningen som gjorts. ML för förutsättningarna rörande landskapet. Sävelången är regionalt fiskevatten och fiskevårdsområde. MKN god ekologisk status, god kemisk status. Natura 2000-område Sävån finns nedströms. Flera biflöden finns nedströms, bland annat Tollered ström med MKN måttlig ekologisk status, god kemisk status. Kärrbogärdebäcken hyser öring. Tre andra mindre vattendrag hyser inte öring även om kan ha fina lekbottnar, ett vattendrag torkar ut sommartid.

Presentation av VA-lösningar

TSz presenterade förslag på möjliga men ej beslutade VA-lösningar samt frågeställningar i samband med detta. Platsbrist och de topografiska förhållandena gör det svårt att hitta bra lösningar. Föreslagna lösningar är mycket dyra. Lösningar utan dammar och med öppna diken har också studerats.

Alla lösningar i förslaget nedan bygger på att man tar hand om allt vägdagvatten (vdv). Terrängdagvattnet separeras på alla sträckor för att minska volymerna genom kantstöd och vdv-brunnar.

Vid Österlyckan: 0-0/850

Idag: Dagvatten blandas från vägen och naturen och rinner direkt ned i Sävelången.

Lösningförslag: Man kan lägga ledningar på västra sidan som rinner till Sandudden. Man kan lägga dammar på Sandudden. Nackdelar: Här är strandskydd, ger stort intrång.

Dammytan hamnar över HHW för Sävelången. Det går att få självfall på dessa ledningar. Kunde vara bra att få upp dem på plåtarna på Sandudden, men då måste man pumpa. Efter ombyggnad går allt vdv till dammen.

0/850-1/200

Ledningar här till damm också. Problem att kommunal pumpstation ligger här, måste vara nåbar för driften. Tillhör Alingsås kommun men ligger i Lerums kommun.

Kommungränsen går i 1/220.

1/200-2/450

I 1/400- kan man göra diken (förslagsvis täta) istället för ledningar. Damm vid 1/400.

I 1/525 korsande bäck som är kulverterad (E11, torkar ut sommartid).

Inkl trafikpl.

2/400-3/000

Svårt parti, mycket brant. Det går inte att bygga ledningar i slänten för vägens bärighet riskeras. Svårast att hitta lösningar på denna sträcka. Hur stora är riskerna att något händer här? Kan man acceptera att man gräver ut den dagen det händer?
Från 2/700 en skevning mot mittremsan.

3/000- Kärrbogärde

Förslag dagvattendamm i lågpunkten. Finns bäck som är kulverterad under E20 (ej öring i denna). I Kärrbogärdebäcken finns öring därför leds denna inte in i dammen. Damm vid porten; svårt få vattnet till den andra dammen i lågpunkten.

3/700- efter natura 2000 till trpl

Idag dike och ledning, idag fungerande system. Damm föreslagen, dike och ledningar, ansluter till befintlig system vid trpl.

Diskussion

PJ konstaterade att bullerskärmar inte skyddar mot värmestrålning. Det är mycket svårt att skydda mot värmestrålning så det kravet klarar man oftast inte så man får acceptera att denna risk finns. Det är viktigt att göra det som går att göra i befintlig sträckning. Inlösning av fastigheter är ett alternativ men kanske inte möjligt. Det är viktigt att skydda mot avåkning och att se till att brandfarlig vätska inte sprids. Riskerna hade inte varit acceptabla vid nybebyggelse. Kraven är lägre vid åtgärder längs befintlig väg.

Trafikverket undrade vilken ambitionsnivå som ska man ska lägga ribban på? Vilka åtgärder är rimliga? Hur göra vid Hästabräckan när det inte finns någon bra lösning?

Länsstyrelsens synpunkter:

UJ konstaterade att motstridiga intressen finns i söder: strandskydd, närhet till Sävelången. Man kan göra vattenskydd men stora ingrepp görs i Sandudden. Det är viktigt att kolla var de korsande bäckarna är så man inte släpper vdv rakt ut i dem.

UJ menade att dammarna minskar tillgängligheten. Strandskyddet ska skydda växter och djur också. Sävelången är ett värdefullt vatten. Tillgängligheten minskar för människor men värdet ökar för växter och djur. Fördelarna med dammarna överväger. Titta på tillgängligheten för människor efter utbyggnaden. Observera att Natura 2000 finns nedströms (Säveån). Klart skyddsvärt. Utred om Säveån är grundvattentäkt. Utred påverkan på Natura 2000 Säveån.

ML: Tillgängligheten ökar med GC-vägen. Idag går bara de i Björkhaga dit och inga andra för tillgängligheten är låg idag. Tillgängligheten beror på storleken på dammarna också.

TSI: Går Natura 2000 ända ut till vägen verkligen? Efter mötet skickade TSI ett mejl till MJ där han konstaterar att Natura 2000-området på ritningarna är fel och att det finns ett utpekad kulturhistoriskt område på den plats där dammen planeras söder om timmervägen.

PJ: Titta på topografin, vad händer vid ett utsläpp, behövs barriär (räcke/betongbarriär/bullerplank som är tätt i nederkant)? Viktigt att kantstenen kan fånga upp större utsläpp från en tankbil, högre än normalt.

UJ: Åtgärder med gummiduk känns som lite mycket åtgärder. Skyddsvärt vatten, Sävåns vattendrag utpekad som riksintresse för vissa sträckor. Kolla på vad det kostar och konsekvenserna av det. Mer underlag. Man får inte försämrade möjligheterna att uppnå eller bibehålla MKN. Gör en avvägning mellan kostnad-nytta.

AN undrade över lst synpunkter kring väsentlig ombyggnad?
Lst konstaterade att detta mest brukar beröra bullerskyddsåtgärderna.

PJ: En vall/mur/dike kan också vara en barriär för farligt gods. Viktigt att inte rinner mot skyddsobjektet (husen).

MJ frågade om lst kunde relatera till något liknande projekt.
Lst: känner inte till något liknande fall som man kan relatera till. På 155:an mot Torslanda har man gjort de lösningar som går. Samma rekommendation här; var problemområdena, hur rinner det?

UJ: Se till att Trafikverket har tillgång till marken där man vill göra åtgärderna så det inte blir problem i senare skeden.

Slutsats: Ställ kostnader mot risker och konsekvenser.

E20 delen Tollered-Ingared

Samråd med Räddningstjänsten Alingsås

Mötesanteckningar

DATUM:	2014-11-04		
PLATS:	Räddningstjänsten, Alingsås		
NÄRVARANDE:	Stefan Bedö	SB	Räddningstjänsten
	Anders Högmark	AH	Räddningstjänsten
	Anders Nordeman	AN	Trafikverket
	Johan Svensson	JS	EQC

Anteckningar

- Sträckan Tollered-Ingared samkörs med räddningstjänsten i Lerum.
- Ombyggnad av Snipåsvägen är planerad att påbörjas våren 2016.
- Ombyggnad av E20 är planerad att påbörjas årsskiftet 2016/2017.
- Högsta fordon för räddningstjänsten i Alingsås är 3,10 m vilket gör att de har inga problem med den bef. porten i Kärrbogårde vars nuvarande högsta höjd är 4 m.

Anteckningar gjorda av Johan Svensson.

Anteckningar Alingsås kommun 2014-12-17

Susanna Olsson Miljö
John Tornbäck
Lena Brath Dagvatten

- Det kan kräva anmälan av användning av överskottsmassor, dels pga risk för grumligt vatten. Samma ytor som ska användas igen!?!?
- Alingsås kommun vill ta del av provtagning samt tillhörande bilagor.
- Trumma precis intill Sävelången, bör ses över. Vandringshinder?
- Strandskydd gc-väg, Trv:s ansvar. Vägföreningarna behöver söka dispens. Motivering krävs!
- MJ presenterar dammar. Ansökan krävs ej då de ingår i VP. Kommunen önskar att dammarna "smälter in" i miljön.
- LB frågar kring dammarnas utformning, maximera effektiviteten med hjälp av utformningen. Serviceväg måste finnas tillgänglig, även utan gc.
- Viktigt med "checklista miljöron" vid byggskede.
- Hur fungerar överlämning, bl.a. gällande ventiler, avstängningsmöjligheter mm
- Alingsås kommun har erfarenheter av dålig skötsel av dammar, riskplan?
- Anmälan av byggandet för dammar, AN behövs ej då de inkluderas i VP.
- PM-vatten ber Alingsås att få ta del av.
- Totalentreprenad, hur kan kommunen se att diskussioner i samråden levs upp.
- Ha kontroll över deponi, tillståndsprövning hos Lst. Tillfälliga upplag, prövning hos berörd kommun.
- Svenskt vatten P105.
- Remiss till Miljöskyddsmyndigheten, tillsynmyndigheten. Egen remiss skickas

Samrådsmöte 2015-01-23 GC -bana Tollered – Kärrbogärde.Lerums kommun, Alingsås kommun.Närvarande.

Bengt Holm	Lerums Kommun
Anna Jägemalm	- ” -
Hans Nerstu	Alingsås Kommun
Tommy Blom	- ” -
Mats Andersson	- ” -
Håkan Sandström	TRV
Anders Nordeman	TRV

Möte har tillkommit p g a att TRV har beslutat att lyfta ur GC- banan mellan Tollered och Kärrbogärde ur vägplanen för E20 Tollered – Ingared. GC- banan kommer att hanteras som en separat vägplan. Detta görs för att slippa ett eventuellt omtag på vägplanen för E20 Tollered – Ingared.

GC –banan kan inte tas med vägrätt på hela sträckan utan förhandlingar kommer att ske med respektive markägare. Tolleredskogs vägföreningen har lämnat positivt besked om att lägga gc trafiken på deras enskilda vägar.

Alingsås kommun vill ha åtkomst till sin pumpstation på Sandudden. Detta kan ordnas genom att förlänga Tolleredskogsvägen till Sandudden . Detta alternativ förespråkas av Alingsås kommun. Ett annat alternativet är avfart från E20 med grindar i viltstaketet.

Lerums kommun önskar att få fram GC-banan från Tollered till Kärrbogärde.

Frågor som togs upp med Lerums kommun efter mötet.

Lerum kommun har underhållet för Volrath Bergs väg mellan från TPL Tollered till Snipåsvägen. Man önskar att detta underhåll tas över av TRV. På denna sträcka finns en bro som behöver att renoveras. Frågan får tas upp med Bengt Johansson ,Planering ,TRV.

I dagsläget kommer rastplatsen på E20 att vara kvar. Påfart /avfarts-ramper kommer att förlängas.

Tpl Tollered är inte dimensionerad för 100 km. Lerums kommun önskar att den byggs om. Frågan får tas upp med Bengt Johansson ,Planering ,TRV.

Antecknat av

Anders Nordeman

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kulturmiljöenheten
Mats Sandin
Antikvarie/arknolog
010-22 44 553
mats.sandin@lansstyrelsen.se

MEDDELANDE
2015-03-03

Diarienummer
431-10028-2014

Bilaga 10
Sida
1(2)

Trafikverket
Distrikt Väst
Att Anders Nordeman
Verksamhetsomr. Investering
405 33 GÖTEBORG

Angående arkeologisk förundersökning av fornlämning RAÄ Hemsjö nr 185:1, 186:1 och 293, Alingsås kommun

Länstyrelsen beslutade den 20 maj 2014 om arkeologisk förundersökning för RAÄ Hemsjö nr 185:1, 186:1 och 293, Alingsås kommun med anledning av planerad vägbyggnation och byggnation av gång- och cykelväg. Av bifogad redovisning framgår att Västarvet/Lödöse museum har utfört utredningen i juli månad 2014.

Vid arkeologiska förundersökningen av färdväg RAÄ Hemsjö 185:1 och 186:1 påvisades att den vägsträckning som finns inlagda i FMIS för partiet söder om E20 endast finns bevarad i en 40 meter lång sträcka. Denna del av Kungsvägen är dock påverkad i sen tid av olika markarbeten varmed den mist sin ursprungliga karaktär och ej i denna del bör betraktas som fornlämning. För delarna norr om E20 skall färdvägarna, som ställvis är välbevarade, fortsatt betraktas som fornlämningar.

För dessa fornlämningar RAÄ Hemsjö 185:1, delen norr om E20, och 186:1 gäller således kulturmiljölagens bestämmelser. Den planerade exploatering-sytan innebär ingrepp i fornlämning och kräver Länstyrelsens tillstånd enligt 2 kap. 12 § kulturmiljölagen (1988:950), KML. Med hänsyn till fornlämningarnas art och betydelse bedömer Länstyrelsen att ett tillstånd enligt KML kan komma att förenas med villkor om arkeologisk undersökning. Enligt 2 kap. 14 § KML åligger det Er att svara för kostnaden för sådan undersökning.

Ni bör därför ta kontakt med Länstyrelsen för att klarlägga förutsättningarna för att bevara fornlämningarna i lämplig miljö, alternativt klarlägga villkoren för ett eventuellt ingrepp i de av KML skyddade delarna av området.

Vad gäller RAÄ Hemsjö 293 påträffades både äldre och yngre inslag från torp- och gårdsbosättning på platsen. Byggnadsrester och odlingsrelaterade lämningar dokumenterades, men då det svårigen på platsen går att skilja äldre och yngre faser från varandra, anser Länstyrelsen att fornlämningen inom undersökt område inte har ett sådant antikvariskt värde att vidare undersökning är motiverad. Länstyrelsen har därför ur antikvarisk synpunkt inget att erinra mot att den berörda marken används för avsett ändamål.

Länsstyrelsen bedömer att fornlämning RAÄ Hemsjö 185:1, delen söder om E20 och RAÄ Hemsjö 293 är att betrakta som borttagna och omfattas därmed inte längre av kulturmiljölagens bestämmelser. Därmed föreligger inga hinder för att ta dessa ytor i anspråk för avsett ändamål.

Mats Sandin

Bilaga

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning upprättad av Västarvet/Lödöse museum och inkommen till Länsstyrelsen den 20 augusti 2014.

Kopia till
Lödöse museum
Kulturmiljöenheten

Digital kopia till:
Samhällsbyggnadsenheten

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning

Fält med grå bakgrund och fet ram är obligatoriska för redovisning till FMIS.
För anvisningar, klicka på rubrikerna och länkar på sidan 2.

Geografiska och administrativa uppgifter

Län	Kommun	Landskap
Västra Götalands län	Alingsås	Västergötland
Socken/Stad	Kartblad	Fastighet/kvarter
Hemsjö	7C3a, 7B3j, 7C4a	Kärrbogårde 3:12 m fl

Beslutande länsstyrelse	Länsstyrelsens dnr	Beslut enligt KML	Datum för beslut
Länsstyrelsen, Västra Götaland	431-10028-2014	Arkeologisk förundersökning enligt 2 kap. 13§ KML	2014-06-22

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr/projekt nr	Typ av undersökning/åtgärd	Fältarbetstid start	Fältarbetstid slut
522-2014/118 43	Arkeologisk förundersökning	2014-07-08	2014-07-09
Undersökande/ansvarig organisation	Ansvarig person	Typ av exploatering	
Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum	Mats Hellgren	Vägbyggnation och gång- och cykelväg	
Uppdragsgivare/exploatör	Antal arbetsdagar	Beräknad rapporttid	Total faktisk kostnad
Trafikverket	2		

Beräknat	Yta, ext (m ²)	Yta (m ²)	Volym (m ³)	Schakt (m)	Timmar, grov	Timmar, arkeolog	Timmar, maskin
Undersökt	Yta, ext (m ²)	Yta (m ²)	Volym (m ³)	Schakt (m)	Timmar, grov	Timmar, arkeolog	Timmar, maskin

Berörda RAÄ-nr/tillfällig arbetsidentitet (objektnr)

RAÄ Hemsjö 185:1, 186:1 och 293.

Datering

--

Rapport inkommer senare Ja Nej

Sammanfattning av undersökningsresultaten och förslag till fortsatta åtgärder

<p>Sammanfattning av undersökningsresultaten</p> <p>Med anledning av att Trafikverket avser anlägga en gång- och cykelväg inom fastigheten Kärrbogårde 3:12 m.fl. i Hemsjö socken, Alingsås kommun, Västergötland, har Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum utfört en arkeologisk förundersökning. Området består av skogsmark. Förundersökningen omfattade tre fornlämningar; RAÄ Hemsjö 185:1, 186:1 och 293. Gällande RAÄ 185:1 och 186:1, som utgörs av äldre färdvägar, var syftet att bedöma förutsättningen för att anlägga GC-väg jämsides vägsträckningarna med så lite påverkan på dem som möjligt. För fornlämningen RAÄ 293, som inför FU utgjordes av en gårdstomt, gällde att den förundersöktes inför prövning av arbetsföretaget enligt 2 kap. 12 § KML. Förundersökningens syfte var att avgränsa fornlämningen samt klargöra dess utbredning, omfattning och innehåll.</p> <p>Fältarbetet vid RAÄ 293 indikerade att den fornlämningsklassade gårdstomt som skulle finnas på platsen, förmodligen var ett yngre torpställe. Hypotesen kunde styrkas av det historiska kartmaterialet, som visar på att de aktuella byggnaderna ännu ej uppförts så sent som 1890. Däremot har det strax sydost om platsen för torpet legat ett soldattorp som sedan omvandlats till en gård för att till slut hamna under E20. Torplämningen som idag finns på platsen har med stor sannolikhet övergetts på 1940/50-talet då riksväg 6 (E20) byggdes ett 20-tal meter söder om lämningen och gjorde det omöjligt att bo kvar. Området omfattade en 70x50 meter stor yta inom vilken spår av tre byggnader påträffades - ett boningshus och två ekonomibyggnader. Ett tjugotal meter norr om torpet var en röjd yta där man troligtvis bedrivit trädgårdsodling, kring ytan låg den röjda stenen samlade i mindre rösen. Det kan EJ utslutas att dessa rösen är av ålderdomligare snitt och i själva verket hör till den äldre gårdsbebyggelsen, som nämns ovan. En stor mängd bruksmaterial från torpet finns spritt över området, såsom glas, porslin, tegel, läder- och metallföremål. Nordost om området fanns ytterligare en röjd yta som varit odlingsmark, röjningsrösen samt en gropavall. Samtliga</p> <p>Förslag till fortsatta åtgärder</p> <p>Avseende RAÄ 293 anser Västarvet/Lödöse museum att det svårigen går att skilja de äldre från de yngre faserna på platsen, men att fornlämningen ej ska undersökas ytterligare.</p> <p>Vad gäller RAÄ 185:1 och 186:1 visar undersökningsresultatet att de delar som finns markerade söder om E20 helt kan avskrivas från ytterligare undersökningar. Sträckan norr om E20 torde till viss del kunna bevaras i samband med anläggning av gång- och cykelväg. I synnerhet efter ca 450 meter (räknat från öst) finns ytor söder som Kungsvägen som är tillräckligt stora för att den ska kunna ligga orörd kvar längs en sträcka av ca 150 meter. En informationsskylt invid det bevarade paritet skulle med fördel kunna uppföras. På många ställen är dock korridoren mellan Sävelängens strand och E20's vägbank för smal för att</p>

Elinor Gustavsson
(Underskrift)

2014-08-20
(Datum)

Uppgifter om lägesbestämning

Mätmetod	Kommentar kring inmätning
GPS	
Skala	
Medelfel vid inmätning	

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till RAÄ](#)

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till länsstyrelse](#)

[Anvisning för objekttabell för enkel lämningstyp](#)

[Anvisning för objekttabell för sammansatt lämningstyp](#)

[Anvisning för antikvarisk bedömning, skadestatus och undersökningsstatus](#)

[Anvisning för beskrivning](#)

[Anvisningar för bilaga Objekttabell för särskild utredning](#)

Ifylld blankett skickas till: fmisreg@raa.se

Kontaktuppgifter: e-post: fornsok@raa.se, tel: 08 - 5191 8571 må - fre 9.00 - 11.30

Utskrift av ej utskrivbara fält i Slutredovisning, ark. FU, GC-väg, Hemsjö sn. Dnr. 431-10028-2014

Sammanfattning av undersökningsresultaten

Med anledning av att Trafikverket avser anlägga en gång- och cykelväg inom fastigheten Kärrbogärde 3:12 m.fl. i Hemsjö socken, Alingsås kommun, Västergötland, har Västarvet kulturmiljö/ Lödöse museum utfört en arkeologisk förundersökning. Området består av skogsmark. Förundersökningen omfattade tre fornlämningar; RAÄ Hemsjö 185:1, 186:1 och 293. Gällande RAÄ 185:1 och 186:1, som utgörs av äldre färdvägar, var syftet att bedöma förutsättningen för att anlägga GC-väg jämsides vägsträckningarna med så lite påverkan på dem som möjligt. För fornlämningen RAÄ 293, som inför FU utgjordes av en gårdstomt, gällde att den förundersöktes inför prövning av arbetsföretaget enligt 2 kap. 12 § KML. Förundersökningens syfte var att avgränsa fornlämningen samt klargöra dess utbredning, omfattning och innehåll.

Fältarbetet vid RAÄ 293 indikerade att den fornlämningsklassade gårdstomt som skulle finnas på platsen, förmodligen var ett yngre torpställe. Hypotesen kunde styrkas av det historiska kartmaterialet, som visar på att de aktuella byggnaderna ännu ej uppförts så sent som 1890. Däremot har det strax sydost om platsen för torpet legat ett soldattorp som sedan omvandlats till en gård för att till slut hamna under E20. Torplämningen som idag finns på platsen har med stor sannolikhet övergetts på 1940/50-talet då riksväg 6 (E20) byggdes ett 20-tal meter söder om lämningen och gjorde det omöjligt att bo kvar. Området omfattade en 70x50 meter stor yta inom vilken spår av tre byggnader påträffades - ett boningshus och två ekonomibygnader. Ett tjugotal meter norr om torpet var en röjd yta där man troligtvis bedrivit trädgårdsodling, kring ytan låg den röjda stenen samlade i mindre rösen. Det kan EJ utslutas att dessa rösen är av ålderdomligare snitt och i själva verket hör till den äldre gårdsbebyggelsen, som nämns ovan. En stor mängd bruksmaterial från torpet finns spritt över området, såsom glas, porslin, tegel, läder- och metallföremål. Nordost om området fanns ytterligare en röjd yta som varit odlingsmark, röjningsrösen samt en gropavall. Samtliga byggnadsrester, gropavallen samt odlingsmarken mättes in med GPS.

Förundersökningen av RAÄ Hemsjö 185:1 och 186:1 kom att innefatta en inmätning av sträckorna, samt kontroll av bevarandegrad. De båda fornlämningarna utgör sträckor av den sk. Kungsvägen, med troliga anor från järnålder/medeltid. Där Kungsvägen ansluter till E20 ca 20 meter norr om densamma, kallas den Hästabräckan (RAÄ 185:1) och är en tre till fem meter bred, och med sten förstärkt, brant backe. På andra ställen längre åt NV (RAÄ 186:1), har den mer storleken av en stig. Söder om E20 finns endast en 40 meter lång sträcka (NNO-SSV) bevarad av Kungsvägen, den har dock blivit breddad och är mycket påverkad av senare tiders trafik. Därmed har den också mist sin ursprungliga karaktär och är till stor del överbyggd av ny väg och ligger under den befintliga asfalterade vägbanan. På 1850-talet byggdes en större och kompletterande väg (RAÄ Hemsjö 278) söder om Kungsvägen, på vilken biltrafik förekom ända fram till 1950-talet. RAÄ Hemsjö 278

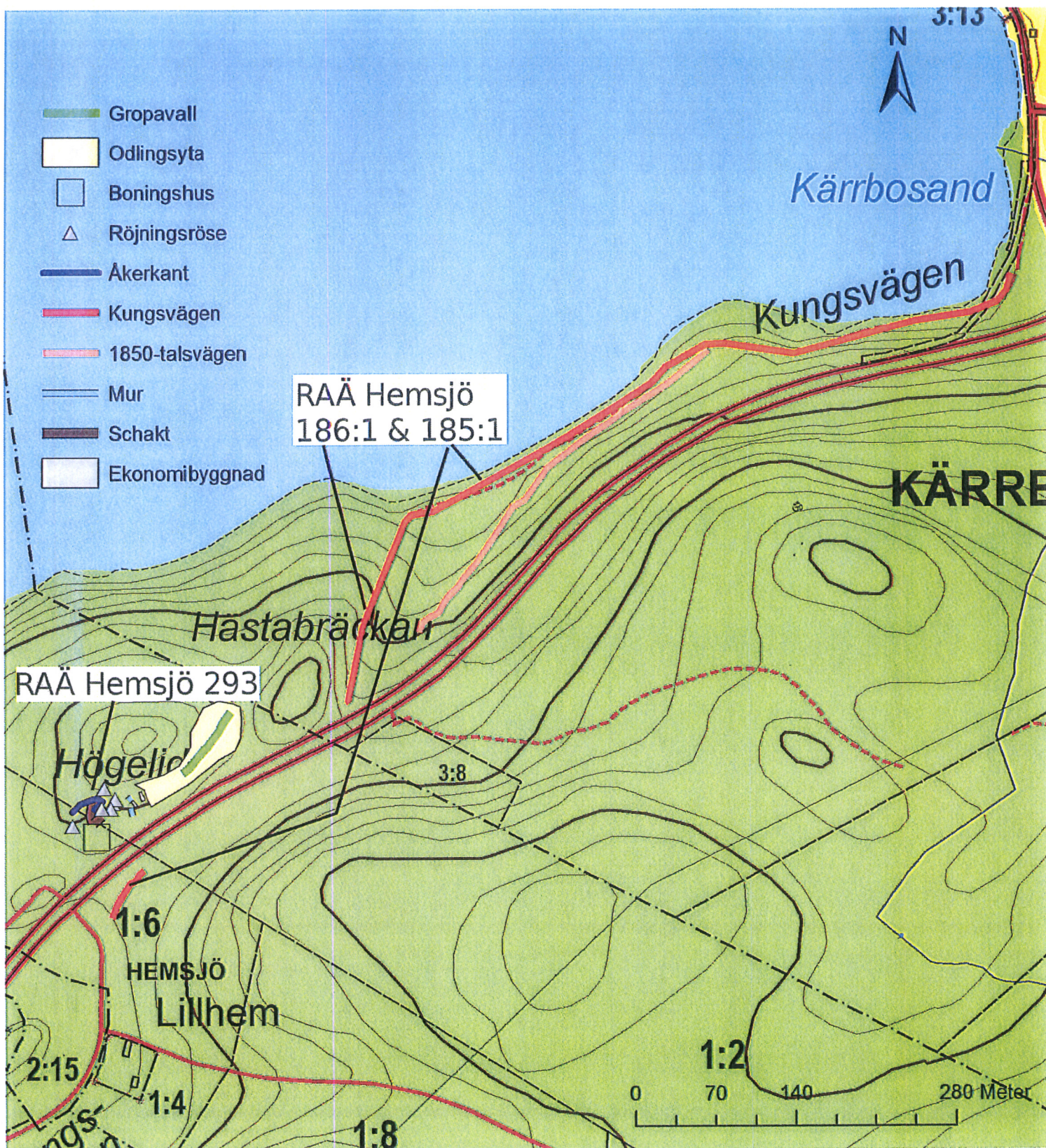

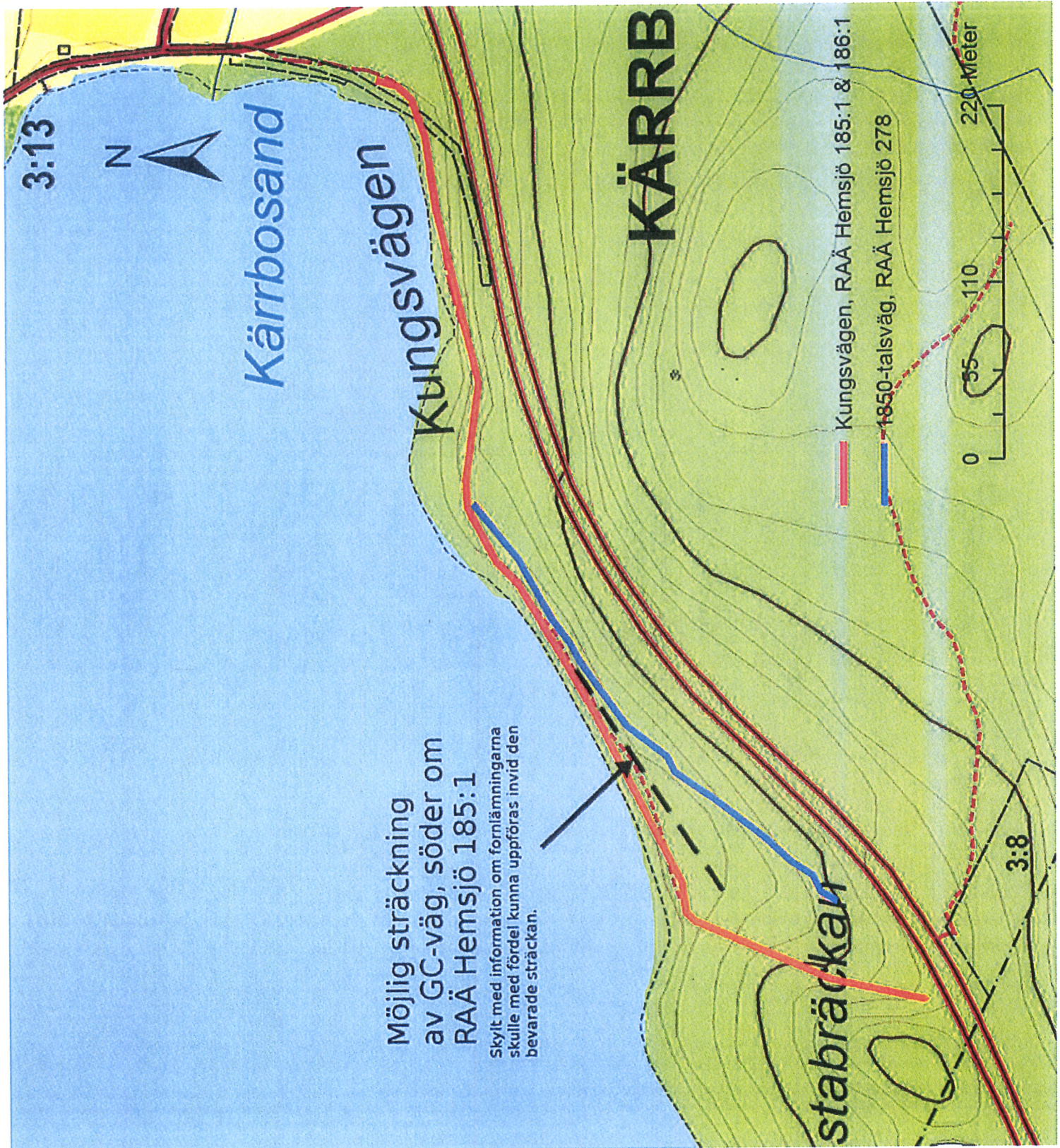
omfattas inte av förundersökningen, men är ett imponerande bygge som starkt bidrar till områdets karaktär. Även den mättes in med GPS.

Förslag till fortsatta åtgärder

Avseende RAÄ 293 anser Västarvet/ Lödöse museum att det svårligen går att skilja de äldre från de yngre faserna på platsen, men att fornlämningen ej ska undersökas ytterligare.

Vad gäller RAÄ 185:1 och 186:1 visar undersökningsresultatet att de delar som finns markerade söder om E20 helt kan avskrivas från ytterligare undersökningar. Sträckan norr om E20 torde till viss del kunna bevaras i samband med anläggning av gång- och cykelväg. I synnerhet efter ca 450 meter (räknat från öst) finns ytor söder som Kungsvägen som är tillräckligt stora för att den ska kunna ligga orörd kvar längs en sträcka av ca 150 meter. En informationsskylt invid det bevarade paritet skulle med fördel kunna uppföras. På många ställen är dock korridoren mellan Sävelångens strand och E20's vägbank för smal för att kunna undvika ingrepp i fornlämningen. Huruvida arbetet med planerad gång- och cykelväg bör fortgå bedöms av Länsstyrelsen.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Torbjörn Sahl
Kulturgeograf
010-224 51 85
torbjorn.sahl@lansstyrelsen.se

YTTRANDE
2015-03-30

Diarienummer
343-5901-2015
Dossienummer
Ali F143

Sida
1(4)

Trafikverket Region Väst
Ärendemottagningen, Region Väst
Att. Anders Nordeman

anders.nordeman@trafikverket.se

Yttrande över preliminär miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för väg E20, delen Tollered–Ingared, Lerums och Alingsås kommuner, Västra Götalands län

Preliminär MKB, daterad 2014-02-17, projektnummer 106595.

Ärendet

Trafikverket har överlämnat en preliminär miljökonsekvensbeskrivning, för vägplan gällande väg E20, delen Tollered–Ingared, Lerums och Alingsås kommuner, till Länsstyrelsen för samråd och har begärt att Länsstyrelsen ska yttra sig.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Miljökonsekvensbeskrivningen är omfattande och Länsstyrelsen bedömer att den är välgjord och belyser viktiga aspekter väl. I nedanstående delar behöver miljökonsekvensbeskrivningen dock bli ännu tydligare för att Länsstyrelsen ska kunna godkänna den. Det är också viktigt att skyddsåtgärder arbetas in i vägplanen.

Naturmiljöer

Konsekvensbedömningarna behöver utvecklas bättre avseende naturmiljöer. När det gäller utpekade värdefulla miljöer och arter som kommer att tas bort, eller riskerar att skadas, räcker det inte med en bedömning av påverkansgraden. Konsekvensbedömningen behöver motiveras och relateras till miljöns eller artens förekomst i närområdet.

Natura 2000-området Säveån

Bedömningen av påverkan på vattenmiljöer i byggskedet behöver utvecklas, för att kunna utesluta påverkan på Natura 2000-området Säveån (SE0530085) och dess laxbestånd som är en av områdets utpekade arter. Framförallt är det schakt- och byggdaggvatten från nya vägområdet och efter sprängningsarbeten som behöver beskrivas och konsekvensbedömas. I bedömningen ska förutsägbara vädersituationer som skyfall ingå. Eventuell kumulativ påverkan av andra projekt bör ingå, exempelvis utbyggnad av förbigångsspår vid Stenkullen.

Biotopskydd

Skyddsåtgärder för biotopskyddade diken, stenmurar och skyddsvärda träd beskrivs i vissa avsnitt som om de vore frivilliga åtaganden, vilket inte stämmer. Tillräckliga skydds- och kompensationsåtgärder behöver arbetas in i MKB och vägplan, för att Länsstyrelsen i senare skede ska kunna tillstyrka fastställelse. I de fall biotopskyddade objekt påverkas bör motiveras varför inte alternativa lösningar valts. Valda skydds- och kompensationsåtgärder bör beskrivas objektsvis med hänvisning till karta.

Träd

För träd med höga naturvärden ska en skyddszon tillämpas som helst är 15 gånger stamdiametern, inom vilken ingen körning, upplag eller ytbeläggning får finnas. Inför arbeten med återplantering av träd behöver det beskrivas vilka trädslag och proveniens på plantmaterial som ska användas. En planering av återplantering och anläggning av vegetation kring den nya väganläggningen bör tas fram, med tydliga instruktioner till entreprenören för att säkerställa resultatet.

Sävelången och miljö kvalitetsnormer (MKN)

MKB behöver kompletteras med en beskrivning av vattenförekomsten Sävelången (SE641461-129543), klassning och miljö kvalitetsnormer för vatten. Projektets påverkan på MKN bör beskrivas och bedömas. Bedömningen ska motiveras.¹

Utfyllnad i Sävelången bör beskrivas utförligare.

Vandringshinder i Kärrbogärdebäcken

På sida 58 nämns en gammal stenbro belägen cirka 17 meter uppströms från trumman under avfarten vid Kärrbogärde. Den uppges vara ett partiellt vandringshinder i Kärrbogärdebäcken. Trafikverket behöver utveckla hindrets påverkan på öringens möjligheter att nå biotoperna uppströms bron. Kan det vara nödvändigt att åtgärda hindret för att öppna dessa miljöer för öringlek?

Erosionsskydd

På sida 77 nämns eventuella erosionsskydd. MKB bör belysa behovet av erosionsskydd utförligare samt beskriva dessa.

Dagvattenhantering

Länsstyrelsen är positiv till föreslagna dagvattenlösningar med rening och fördröjning i vägdagvattendammar och att de finns möjlighet att stänga av om ett utsläpp skulle uppstå. Men förtydligande bör ske i MKB hur funktionen på dessa är och var skyddsanordningar ska finnas, samt hur de är tänkt

---

¹ Länsstyrelsen vill upplysa om samrådsförslaget till nya klassningar och MKN som redovisas i VISS. Då detta förslag i stort kommer att gälla från 1 januari 2016 och sex år framåt så behöver Trafikverket förhålla sig till detta i miljökonsekvensbeskrivningen.

att dessa ska skötas och underhållas. På grund av topografin och det begränsade utrymmet mellan E20 och Sävelången bör utförandeskedets inverkan på Sävelången beskrivas utförligare, speciellt dagvattendammarna söder om Björkhaga, då dessa verkar ligga närmast sjön.

Förorenad mark

Det finns ett område vid rastplatsen där det, enligt MKB, kan finnas risk för föroreningar. Detta behöver belysas ytterligare i MKB, dessutom bör det framgå att eventuella fynd av föroreningar ska anmälas till tillsynsmyndigheten.

I övrigt kan det finnas föroreningar i måttliga mängder i närheten av vägen i diken, utfyllnad längs vägen med mera, men det finns inga kända föroreningar i området. Skulle föroreningar upptäckas under arbetets gång bedöms åtgärderna tillsammans med tillsynsmyndigheten.

Ytterligare provtagningar och en riskbedömning kan behöva utföras innan arbetet startas upp.

Ovanstående bör belysas och framgå i miljökonsekvensbeskrivningen.

Masshantering

Trafikverket får i samband med anmälningar av upplägg av massor med mera redovisa var och hur stora mängder som ska läggas på olika platser. Dessutom behöver det av MKB framgå hur mycket massor som behöver tillföras utifrån eller eventuellt borttransporteras från området.

Miljökontrollen under utförandet bör även innefatta kontroll av eventuella upplag av sulfidhaltiga massor för att försäkra sig om att täckningen har avsedd effekt.

Trafikbuller

Det är viktigt att bullerutredningarna fortsätter och tillräckliga bullerskydd anordnas - och säkerställs i vägplanen - så att bullernivåerna vid de olika fastigheterna klarar riktvärdena för buller från vägarna i området.

Farligt gods

Riskbedömningen avseende farligt gods är bra. De åtgärder som föreslås i miljökonsekvensbeskrivningen avseende farligt gods behöver säkerställas i vägplanen.

Ett antagande görs om att vid en bergsskärning som är högre än cirka 4 meter behövs inga säkerhetshöjande åtgärder då skärningen anses utgöra en god skyddsbarriär. Det är ett rimligt resonemang, men vad är det som gör att det är ungefär 4 meter som gäller (och inte högre/lägre)?

Beredning, deltagande

Yttrande har beslutats av Paula Franco de Castro efter föredragning av Torbjörn Sahl. I den slutliga beredningen har även Carin Nero, enheten för skydd och säkerhet, Mats Sandin, kulturmiljöenheten, Robert Ernstsson, miljöskyddsavdelningen, Peter Wirdenäs, naturavdelningen och Ulf Juto, vattenavdelningen deltagit.

Paula Franco de Castro

Torbjörn Sahl

Kopia till:

Länsstyrelsen/

Enheten för skydd och säkerhet, Carin Nero

Kulturmiljöenheten, Mats Sandin

Miljöskyddsavdelningen, Robert Ernstsson

Naturavdelningen, Peter Wirdenäs

Vattenavdelningen, Ulf Juto

Protokoll från sakägarsammanträde för Ombyggnad av E20

Närvarande: Svante Jildenhed, Trafikverket
Anders Nordeman, Trafikverket
Håkan Sandström, Trafikverket
Lisa Björklund, Trafikverket
Marie Jakobi, EQC Väst AB/Jakobi Utveckling
Martin Arvidsson, EQC Väst AB

Datum för mötet: 12 maj 2014
Plats för mötet: Hemsjö församlingshem, Stora Salen, Hemsjö
Närvarande: Eva Adolfsson
Ida Ann-Marie Andersson
Ulf Andersson
Nils Lennart Andreasson
Lillemor Bergman
Lars Ingvar Bergman
Göte Berntsson
Claes Peter Håkanson Rabe
Eva-Maria Håkanson Rabe
Bengt Anders Robert Håkansson
Peter Henrik Jansson
Stig Jansson
Hans Stefan Karlsson
Gert Inger Kristina Levin
Olof Gunnar Levin
Lar Erik Risne
Leif Andreas Sandgren
Patrik Sjögren
Sven Hansson
Bo Söderberg
Lenn Georg Gunnar Söderberg
Gunilla Westerholm
Anette Byström
Elisabeth Edman
Markus Svensson
John Thorbäck
Bengt Ribbegård
Alf Hansson
Ingvar Holmström
Gustav Daniel Bertilsson Uleberg
Sten Anders Björneås
Lennart Böök
Linda Eleonore Ekdahl
Anna Margaretha Ekman
Arne Forslind
Lars Stefan Hubert Granlund
Lars-Olof Hellberg Olsson

Datum för mötet: 12 maj 2014
Plats för mötet: Hemsjö församlingshem, Stora Salen, Hemsjö
Fortsättning närvarande: Bengt Krohn
Jaan Stefan Köster
Björn Magnusson
Claes Håkan Wincent Olsson
Gerhard Pihl
Henry Viktor Rygård
Kerstin Margareta Rygård
Elin Matilda Stefansson
Gunno Wallmyr +2
Leif Arne Claes Westerholm
Gunilla Westerholm
Bo Anders Wittbom
Bo Erik Jonas Wittbom
Eva Hedda Wittbom
Carl Oscar Wåhlin
Sven-Åke Elon Zackrisson
Dorrit Gunilla Margareta Ålvik
Anette Byström
Bert Lindgren
Lars-Erik Karlsson
Anders Eriksson

1. Presentation, bakgrund

Trafikverkets projektledare Svante Jildenhed redogjorde för de planerade vägåtgärderna, som omfattar ombyggnad av E20. Detta är den enda kvarvarande delen mellan Göteborg-Alingsås som inte har motorvägsstandard. Trafikverket planerar att stänga avfarterna längs E20 mellan Tollered och Ingared och höja hastigheten till 100 km/t. Istället säkerställs att planskild och mötesfri väg skapas samt en gång- och cykelbana.

Nu pågår arbete med att ta fram en vägplan för E20. Dagens möte är ett sakägarsammanträde för de av projektet berörda sakägarna och även ett tillfälle att ge information om projektet.

2. Trafikverkets planeringsprocess för väg

Svante berättade att en ny planeringsprocess tillämpas från 1 januari 2013. Planeringsprocessen består av fyra steg: Samrådsunderlag, Samrådshandling, Granskningshandling och Fastställelsehandling. Vi är nu i skedet Samrådshandling. Möjligheter att lämna synpunkter finns dels nu men även senare under granskning och fastställelse. Mer information finns på www.trafikverket.se

3. Presentation av projektet

Martin Arvidsson från EQC Väst AB, Trafikverkets konsult för projektering av vägen, presenterade de planerade vägåtgärderna. Syftet med åtgärderna är uppgradera den aktuella sträckan till motorväg och samtidigt skapa separata förbindelser för andra trafikslag. Övrigt ska projektet se på åtgärder vid fastigheter där bullernivåer överstiger 55 dB samt bygga bort risk- och olycksproblematik som idag finns längs sträckan i form av plankorsningar samt direktutfarer.

4. Miljökonsekvensbeskrivning

Marie Jakobi, EQC Väst/Jakobi Utveckling, berättade om arbetet med miljökonsekvensbeskrivning (MKB). En MKB ska göras för ombyggnaden av E20, då länsstyrelsen har beslutat att detta medför betydande miljöpåverkan. Krav på MKB finns även i Väglagen. Även Kulturmiljölagen och Plan- och bygglagen ställer krav på miljöhänsyn. Vid betydande miljöpåverkan ställs krav på utökat samråd vid upprättande av MKB. Detta samråd är ett utökat samråd. Det innebär att inte bara sakägare utan även kommunen, myndigheter, organisationer och allmänheten är inbjudna till mötet. Mötet är även ett samråd för tillstånd för vattenverksamhet.

MKB:n innehåller en beskrivning av projektet, nutida förhållanden, framtida miljöpåverkan och konsekvenser. Viktiga miljöaspekter som beaktas i arbetet med vägplanen och utreds i MKB är påverkan på utpekade naturmiljöer, bevarandevärdt odlingslandskap, stenmurar, alléer, ängs- och hagmarker vattendrag, jord- och skogsbruk, landskapsbilden, buller, vilt och Sävelången. Viktiga frågor för kulturmiljön är riksintresse, bevarandevärdt odlingslandskap, äldre vägar, fornlämning, alléträd och stenmurar.

5. Marklösen

Trafikverkets markförhandlare Håkan Sandström berättade om Trafikverkets planeringsprocess för väg och markförhandlarens uppgifter. Normalt gäller vägrätt enligt Väglagen för ianspråktagande av mark för väg och vägområde. Väglagen ger också tillträde till mark för mätning, utstakning, grundvattenundersökningar etc. Fastighetsgränserna förändras inte och vägrätten upphör när vägen dras in. Vägområdet omfattar vägen inklusive bakkant, släntfot och/eller dike. Under byggtiden kan tillfälligt nyttjande gälla för till exempel massupplag. Ersättning utgår till fastighetsägare, servitutshavare och nyttjanderättshavare som påverkas av intrång eller lider skada. Ersättning ska vara enligt marknadsvärde +25%. Ersättningen är skattepliktig. Den som lider skada eller upplever störningar på grund av projektet under byggtiden uppmanas att höra av sig till Trafikverket.

6. Fortsatt arbete

Svante Jildenhed informerade om tidplanen för det fortsatta arbetet. Ett lagakraftvunnet fastställelsebeslut planeras under 2016 så att byggstart kan ske under hösten 2016.

7. Synpunkter

Följande frågor och synpunkter framfördes av mötesdeltagarna:

- Trafikverket nämner att buller ska vara klart om ca 14 dagar. Information skickas via post.
- Synpunkter på att kärrdalsvägen ansluter på påfart.
- Timmervägar kan vara intressant för flera. Hur ska vi lösa nordöst om trafikplats?
- 3st ko-portar?
- Kommer markägarna kontaktas av länsstyrelsen vid arkeologitutredningar.

TRV Svar: Vid undersökning kontaktas inte markägaren, men vid eventuella fysiska ingrepp tar LST kontakt.

- Trafikverket sätter viten för att "rädda" viktiga träd.
- Uppfyllnadsmassor i Sävelången, för gång- och cykelbana.
- Timmerväg mittemot "skånken" vill ha väg enligt förstudien. Kommer överklaga annars.
- Gång- och cykelbana öppnar för möjlig tur runt hela Sävelången.
- Hur ska vi lösa avvattningen vid befintligt vägport? Det står vatten där redan idag.
- 2 bäckar vid Kärrbogärde. Miljöansvarig hör med boende om läge.
- Vissa boende känner att de inte har tillräckligt med information, för beslutsfattande.
- Båda påfarterna vid Tollered uppfyller inte VGU-standard.
- Bro Tollered har enligt boende ett slag i vägbanan. Svante Jildenhed har blivit informerad.
- Flera frågor gällande kontaktpersoner. Vem ska man kontakta med olika frågeställningar?
- Hur kommer trafiken gå under byggtid?
TRV svar: En sida i taget, är lösningen som är mest troligt.
- Kommer utställelse finnas på hemsidan/nätet.
- Beslut om allmän väg mm tas av Trafikverket tillsammans med kommunen.
- Kommer befintliga av- och påfarter bara lämnas?
TRV svar: NEJ, Trafikverket kommer tillsammans med markägaren besluta om vad som ska se med marken.
- Viktigt att tänka på att även människor ska kunna tas sig över vägen, inte enbart djur.
- Kan man öka ÅDT:n och sedan göra enskild väg med boende som ansvarstagare?
- Hur ska Björkhaga & Björkås tas sig till lokaltrafiken?
- Gångtunneln vid Björkhaga?
- Vilken bärighet ska gälla för Snipåsvägen
- Blir området norr om Björkås ej längre tillgängligt.
- Håkan tar kontakt med markägare (skog)
- Björn Magnusson vill ha mer detaljerade ritningar för hans fastigheter.
- Varför görs vägen upp från trafikplatsen slingrig och inte rak?
TRV svar: På grund av höjdskillnaden.
- Varför läggs inte cykelvägen på den gamla murvägen?
TRV svar: Mycket problematik med detta då man inte vet hur det ser ut under murvägen. Man skulle behöva sätta upp räcken på båda sidor vilket blir ett problem.
- På vilket sätt är detta ett bättre förslag än det som togs fram 2006, där projektet avbröts?
TRV svar: Då fanns inte finansiering, vilket det gör idag. Projektet är även något bantat sedan 2006.
- Hur tänker trafikverket angående att göra E20 till en snabb och attraktiv väg?
TRV svar: Dessa tankar finns ej med i just detta projekt utan ligger på ett annat plan hos trafikverket.
- Ska man kunna gå på murvägen?
TRV svar: Det ingår inte i planerna, trafikverket vill inte röra sig i området.
- Tar trafikverket ombudskostnader vid en eventuell tvist om ersättning till markägare?
TRV svar: Det vanliga förfarandet är att trafikverket möjligtvis kan ta en viss kostnad om man ser en chans att komma överens med markägaren. Om man inte ser chans till överenskommelse får tvisten avgöras i mark- och miljödomstolen.
- I vilken ordning sker de olika etapperna i bygget?
TRV svar: Det är inte bestämt ännu.
- När kommer lantmäteriet få i uppgift att justera vägföreningar etc?
TRV svar: Det kommer inte göras något officiellt förrän planen är fastställd.
- Önskemål om utställelse av planen i Tollered/Hemsjö.

- Vad kommer det att vara för barriär mellan E20 och den enskilda vägen intill E20?
TRV svar: Detta är inte bestämt ännu men ljuset måste skiljas så någon form av barriär för att klara av detta kommer det bli.
- Kommer kollektivtrafik gå på E20 eller Snipåsvägen?
TRV svar: Det vet vi inte.

8. Avslutning

Trafikverket tackade för visat intresse och framförda synpunkter.

Vid protokollet

Till att justera protokollet valdes

Martin Arvidsson

Möte Tolleredskogsvägens vägförening 2015-01-20.

Närvarande:

Stefan Granlund	Tolleredskogsvägens vägförening
Olle Levin	Tolleredskogsvägens vägförening
Håkan Sandström	TRV
Anders Nordeman	TRV

TRV överlämnade ritningar på trafikplatsen ,enskilda vägar och gc –banan. Detta enligt nuvarande förslag.

GC-banan är borttagen från vägplanen över E20 och kommer att hanteras som en separat vägplan.

De enskilda vägarna tas inte med vägrätt av TRV, utan fastställs senare i en lantmäteriförrättning.

Vägföreningen får idag bidrag för underhåll av Alingsås kommun.

TRV ställde fråga om det gick att nyttja vägföreningens enskilda vägarna som en del av gc-banan mellan Tollerred och Kärrbogärde ,för den trafik som är tänkt att gå på GC-vägen. Detta var ok för vägföreningen.

TRV har för avsikt att nyttja gc-banan som åtkomst för underhåll av dagvattendammar på Sandudden vilka tillhör väganläggningen. Alingsås kommuns kommer nyttja den för tillsyn av sin pumpstation.

Lutningen på enskilda vägen från trafikplatsen längs E20 fram mot ladan är som mest 8% . Vägen kommer att asfalteras. Detta enligt det vägförslag som föreligger idag, reservation mot ev. ändringar.

Olle tog upp frågan om en trumma som korsar E20 vid ladan. Den är överfylld och syns inte. Har tidigare uppstått ett hål i marken där man tror trumman ligger. Får kontrolleras när vi börjar bygga.

Olle kan tänka sig en rivning av ladan om TRV kompenserar med en liknande byggnad.

Antecknat av

Anders Nordeman

Informationsmöte 2015-02-17 med fastighetsägare i Tolleredskog.

Närvarande:

Daniel Adolfsson	Gunmo Wallmyr	
Ulf Andersson	Johan Wallmyr	
Fredrik Rygård	Eva Adolfsson	
Ann-Marie Andersson	Henry Rygård	
Stefan Karlsson	Kerstin Rygård	
Renee Karlsson	Stefan Granlund	
Arne Forslind	Håkan Sandström	TRV
Charlotte Granlund	Anders Nordeman	TRV
Gerd Levin		
Olle Levin		

- Allmän information om hur långt projektet har kommit i tills idag.
- Ritningar över det vägförslag på E20 som finns idag delades ut. Ritningar som visade förslag på trafikplatsen och enskilda vägar i Tolleredskog delades ut.
- GC-banan är borttagen från vägplanen över E20 och kommer att hanteras som en separat vägplan.
- De enskilda vägarna tas inte med vägrätt av TRV, utan fastställs senare i en lantmäteriförrättning.
- Synpunkter om dammarnas placering togs upp. Ann-Marie vill gärna att dammen som ligger framför hennes hus flyttas.
- Transporter med långsamtgående fordon får använda Kärrdalsvägen. Vägen kommer på vissa delar att dikas och på vissa delar förstärkas upp.
- TRV har för avsikt att nyttja enskilda vägen/gc-banan som åtkomst för underhåll av dagvattendammar på Sandudden vilka tillhör väganläggningen. Alingsås kommuns kommer nyttja den för tillsyn av sin pumpstation.
- Lutningen på enskilda vägen från trafikplatsen längs E20 fram mot ladan är som mest 8% . Vägen kommer att asfalteras. Detta enligt det vägförslag som föreligger idag.
- Förslag på att trafikplatsens namn ändras från Ormåsmotet till Högelidsmotet.

- Stefan Granlund frågade de närvarande om det var ok att vägföreningens enskilda vägar även kan nyttjas som gc-väg. Svaret var ok.
- TRV underhåll har varit och schaktat bort material i av/påfarten till Högelid. Önskemål om att detta material läggs tillbaka för att bredda av/påfarten.
- Ulf framförde synpunkter på att borrhålen som tog jordprover smutsat ner vägarna och inte proppat igen borrhålen efter sig.
- Ett stort tack till familjen Rydgård som hjälpt till att ordna detta möte.

Anteckningar förda av

Anders Nordeman

Uteplatsinventering inför byggnation av E20 delen Tollered och Ingared

Projektering av befintlig E20 till motorvägsstandard, i Alingsås och Lerums kommuner är i full gång.

Inför planerade byggarbeten genomförs en inventering av uteplatser för att ha ett bra underlag för att kunna bedöma och vidta rätt åtgärder för eventuella bullerskydd. Det är i fastighetsägarens intresse att befintliga förhållanden innan byggnation är dokumenterade.

Detta brev skickas ut till berörda fastighetsägare. Under vecka 26 kommer vi åka ut på plats och inventera fastighetens läge, eventuella uteplatser och balkonger.

Vid eventuella frågor kontakta projektledare Anders Nordeman, 010-124 11 64.

Med vänlig Hälsning

Trafikverket

Trafikverket, 405 33 Göteborg. Besöksadress: Kruthusgatan 17
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se